

Bu proje Avrupa Birliđi ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.
This project is co-funded by the European Union and the Republic of Turkey.

Konu: Çevresel Etki Deđerlendirme Sürecinde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Tarih: 2 Ağustos 2019

Eđitmen: Prof. Dr. Gülen GÜLLÜ / Hacettepe Üniversitesi Çevre Mühendisliđi Bölümü

Doç. Dr. Süheyla Suzan ALICA / Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

ÇED SÜRECİNDE YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ: ÇED YÖNETMELİĞİ GELİŞTİRİLMESİ PROJESİ

Projenin Amacı:

Çevresel Etki Deđerlendirmesi Yönetmeliği'nin

- ülkemiz şartları,
- dünyadaki mevcut iyi uygulamalar ve uygulamada ortaya çıkan gereksinimler,
- bilimsel ve teknik dayanaklar göz önüne alınarak

taslak bir ÇED Yönetmeliđinin hazırlanması ve ÇED Raporlarının etkilerinin puanlanmasına yönelik bir yazılım geliştirilmesidir.

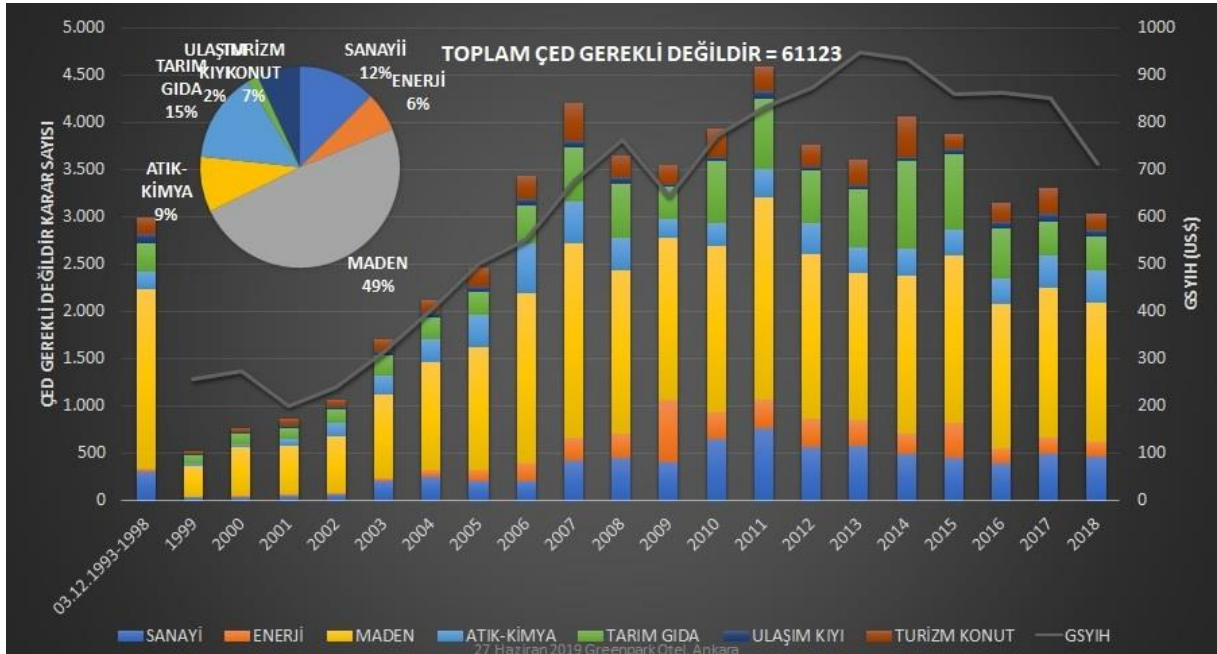
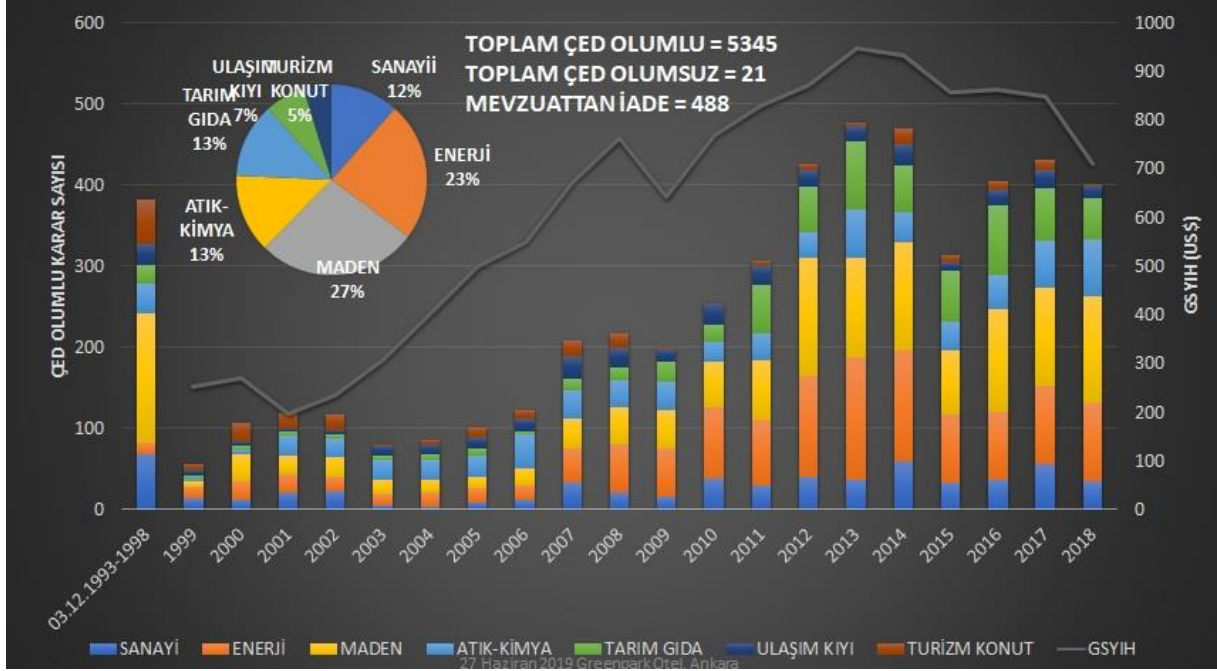
ÇED Yönetmeliği Revizyonları

• 07.02.1993 ÇED Yön.	23.06.1997 ÇED Yön.
• 13.08.1999	14.04.2000
• 29.09.2000	26.10.2000
• 06.06.2002 ÇED Yön.	08.10.2002
• 16.12.2003 ÇED Yön.	16.12.2004
• 17.07.2008 ÇED Yön.	19.12.2009
• 14.04.2011	30.06.2011
• 05.04.2013	03.10.2013 ÇED Yön.
• 25.11.2014 ÇED Yön.	09.02.2016
• 26.05.2017	14.06.2018

TOPLAM ÇED OLUMLU = 5345

TOPLAM ÇED OLUMSUZ = 21

MEVZUATTAN İADE = 488

ÇED Raporları Puanlama Yazılımı Geliştirilmesi

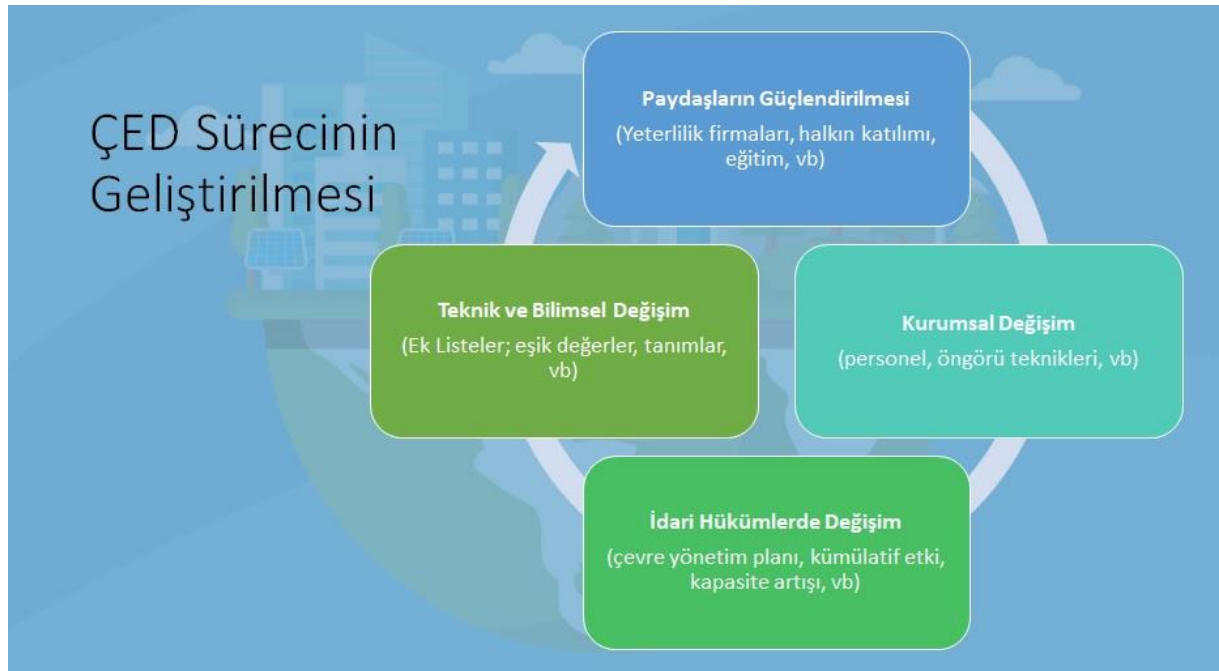
Nesnel sorulara dayanarak projelerin çevresel risklerini belirlemek ve çıkan sonuç doğrultusunda;

- **Ek-1** Projeleri için Çevresel İzleme ve Yönetim Planlarının **kapsamını ve sıklığını** belirlemek, (ÇED Raporu'nun inceleme aşamasında doldurularak ÇED Kararı alınmadan önce İzleme Planlarının belirlenmesine destek)
- **Ek-2** projeleri için ÇED **Gereklidir** veya ÇED **Gerekli Değildir** Kararı'nın alınmasına yardımcı olmak

amacıyla bir yazılım hazırlanacaktır.

Yapılan Çalışmalar

- 15-17 Nisan 2019 tarihleri arasında ÇED Çalıştayı
  - 190 katılımcı, ÇŞB, ÇŞB İl Müdürlükleri, Tarım ve Orman Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, ÇED Yetkili Firmalar, TKİ, MTA, STK
- 25-27 Haziran 2019 tarihler arasında Çalışma Toplantıları
- Saha Çalışmaları: Seçilmiş paydaşlarla birebir görüşmeler, anket çalışmaları
  - ÇŞB, İl Müdürlükleri, İDK üyesi kuruluşlar, ÇED firmaları, üniversiteler
- Yargı Kararları incelemeleri
- Boşluk analizi çalışmaları: ÇED mevzuatı değişiklikleri, Ek listelerinin AB ve diğer ülkelerdeki listelerle kıyaslanması

SORUNLAR – BEKLENTİLER

- ÇED Yönetmeliği bilimsel ve teknik esaslara göre güncellenmesi gereklidir
- Ek listelerindeki eşik değerlerinin halihazırdaki Bakanlığın diğer yönetmeliklerinde ki (İzin Lisans Yönetmeliği, Çevre Denetim Yönetmeliği, Kirletici Salım ve Taşım Kaydı Taslağı Ekleri) ekler ile uyumsuzdur
- Ek listelerindeki eşik değerler bilimsel ve teknik esaslara göre gözden geçirilmelidir
- Kümülatif etki değerlendirmesini etkin olarak yürütülmesine yönelik iyileştirme gereklidir
- Halkın katılım süreci etkinleştirilmesi, halkın çevresel bilgiye erişiminin kolaylaştırılması gereklidir
- Projelerin sosyal etkileri ÇED sürecine dahil edilmelidir
- Çevre Yönetim Planı ve İzleme Planlarının ÇED Raporunda yer alması sağlanmalıdır
- ÇED Raporlarındaki taahhütlerinin izlenebilir olmasının sağlanması
- İzleme kavramının netleştirilmesi ve izlemenin kontrolden ve denetimden farklılaştırılması
- Yeterlik tebliği değişikliği ile firmaların kapasitelerine göre sınıflandırılmaları gereklidir
- ÇED raporlarında uzmanlık gerektiren değerlendirmelerin konunun uzmanları tarafından yapılmasının sağlanması
- ÇED sürecindeki aşamaların ve sürelerin gözden geçirilmesi
- ÇED sürecine katılan tüm paydaşların etkinliklerinin artırılmasına yönelik eğitimlerin verilmesi

